

**Приватний вищий навчальний заклад
«Буковинський університет»
Факультет інформаційних технологій та економіки
Кафедра обліку і фінансів**

СХВАЛЕНО
на засіданні науково-методичної
ради факультету
протокол № 1 від 26 серпня 2025 р.

ЗАТВЕРДЖУЮ
Декан інформаційних технологій та
економіки
_____/ Тетяна ШТЕРМА/
«__» _____ 2025 р.

**СИЛАБУС
вибіркової навчальної дисципліни
«Контролінг»**

Освітньо-професійна програма:	<u>Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок</u>
Спеціальність:	<u>072 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок»</u> <u>D2 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок»</u>
Галузь знань:	<u>07 «Управління та адміністрування»</u> <u>D «Бізнес, адміністрування та право»</u>
Рівень вищої освіти:	<u>перший (бакалаврський)</u>
Факультет:	<u>Інформаційних технологій та економіки</u>
Мова навчання:	<u>українська</u>
Розробник:	Крищенко Кирило Євгенович – кандидат економічних наук
Профайл викладача:	https://bukuniver.edu.ua/university/faculties-and-departments/ite-faculty/department-of-accounting-and-finance/#
E-mail:	
Консультації:	четвер з 10.00 до 16.00.

1. Анотація (призначення навчальної дисципліни).

Дисципліна «Контролінг» спрямована на формування у здобувачів знань, умінь та компетентностей щодо системи управління фінансовими потоками підприємства на основі інтеграції планування, контролю, аналізу та інформаційного забезпечення. Дисципліна забезпечує практичні навички використання контролінгових інструментів для підвищення фінансової стійкості, ефективності та конкурентоспроможності підприємства в сучасних умовах.

Дисципліна «Контролінг» є складовою навчального плану, вона є вибірковою для підготовки фахівців першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, побудована відповідно до вимог Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи (ECTS) і містить 4 кредити. Форма підсумкового контролю – залік.

2. Мета та завдання вивчення дисципліни.

Метою вивчення дисципліни «Контролінг» формування компетентностей щодо впровадження й удосконалення контролінгу в системі економіки, менеджменту, маркетингу; здатність використовувати набуті знання з теоретично-методичного інструментарію контролінгу при прийнятті ефективних управлінських рішень та запобіганні антикризових заходів в діяльності підприємства; формування у майбутніх фахівців системних знань з концептуальних принципів управління підприємством для досягнення оперативних і стратегічних цілей на засадах контролінгу.

Завдання дисципліни «Контролінг» вивчення сутності, цілей та засад контролінгу, організації фінансового контролінгу, оволодіння імплементацією інструментів оперативного і стратегічного контролінгу, постановкою систем управління витратами та вартісно-орієнтованого менеджменту, а також сучасними методами оцінювання результативності та фінансової діагностики компаній.

Предметом вивчення курсу «Контролінг» є методологічні положення, теоретико- методологічні засади та інструментарій здійснення контролінгу.

У результатів вивчення дисципліни студент повинен

знати:

- роль і призначення контролінгу в системі управління підприємством, його сутність, мету, функції та основні завдання;
- обґрунтовувати сутність, мету та завдання оперативного і стратегічного контролінгу, визначити їх методичний інструментарій, основні риси та властивості;
- методичку та техніку проведення аналітичних досліджень для обґрунтування стратегічних управлінських рішень;
- концептуальні засади та організаційно-методичні основи функціонування системи контролінгу у підприємстві;
- визначати основні засади та організаційно-методичні основи формування та функціонування системи контролінгу у підприємстві;
- здійснювати аналітичне дослідження всіх сторін діяльності суб'єкта господарювання;
- застосовувати інструментарій контролінгу на підприємствах різних сфер діяльності;
- проводити аналіз зовнішнього і внутрішнього середовищ діяльності підприємства, використовувати основні елементи стратегічного аналізу;
- загальні закономірності планування, прогнозування, нормування на підприємстві;
- особливості впровадження та різновиди систем бюджетування, сфери застосування різних типів бюджетів;
- здійснювати аналіз, ідентифікацію та оцінювання проблемних сторін.

вміти:

- розкривати роль і призначення контролінгу в системі управління підприємством, його сутність, мету, функції та основні завдання;
- обґрунтовувати сутність, мету та завдання оперативного і стратегічного контролінгу, визначити їх методичний інструментарій, основні риси та властивості;
- виробляти та напрацьовувати альтернативи для прийняття креативних управлінських рішень;
- визначати основні засади та організаційно-методичні основи формування та функціонування системи контролінгу у підприємстві, торгівлі та біржовій діяльності;
- здійснювати аналітичне дослідження всіх сторін діяльності суб'єкта господарювання;
- застосовувати інструментарій контролінгу на підприємствах різних сфер діяльності;
- проводити аналіз зовнішнього і внутрішнього середовищ діяльності підприємства,

використовувати основні елементи стратегічного аналізу;

- загальні закономірності планування, прогнозування, нормування на підприємстві;
- особливості впровадження та різновиди систем бюджетування, сфери застосування різних типів бюджетів;
- напрацьовувати важливу релевантну інформацію для стратегічного розвитку підприємства;
- бачити інноваційні прориви й формувати креативні ідеї розвитку бізнесу в умовах нестабільності й ризику;
- генерувати управлінські рішення, які б забезпечували ефективний результат й успішний розвиток підприємництва.

3. Компетентності та результати навчання.

Інтегральна компетентність

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми в ході професійної діяльності у галузі фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку, або у процесі навчання, що передбачає застосування окремих методів і положень фінансової науки та характеризується невизначеністю умов і необхідністю врахування комплексу вимог здійснення професійної та навчальної діяльності.

Загальні компетентності (ЗК)

- ЗК01. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
- ЗК02. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
- ЗК03. Здатність планувати та управляти часом.
- ЗК05. Навички використання інформаційних та комунікаційних технологій.
- ЗК06. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні.
- ЗК08. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.
- ЗК10. Здатність працювати у команді.
- ЗК15. Здатність ухвалювати рішення та діяти, дотримуючись принципу неприпустимості корупції та будь-яких інших проявів не доброчесності.

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності (СК)

СК03. Здатність до діагностики стану фінансових систем (державні фінанси, у тому числі бюджетна та податкова системи, фінанси суб'єктів господарювання, фінанси домогосподарств, фінансові ринки, банківська система та страхування).

СК04. Здатність застосовувати економіко-математичні методи та моделі для вирішення фінансових задач.

СК05. Здатність застосовувати знання законодавства у сфері монетарного, фіскального регулювання та регулювання фінансового ринку.

СК06. Здатність застосовувати сучасне інформаційне та програмне забезпечення для отримання та обробки даних у сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку.

СК07. Здатність складати та аналізувати фінансову звітність.

СК08. Здатність виконувати контрольні функції у сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку.

СК12. Здатність до формування та вдосконалення механізму фінансового забезпечення функціонування та розвитку суб'єктів підприємницької діяльності.

СК13. Здатність аналізувати форми та методи планування державного та місцевих бюджетів, оцінювати ефективність державної фінансової політики, напрямів реалізації бюджетного процесу та міжбюджетних відносин.

Програмні результати навчання (ПР)

ПР04. Знати механізм функціонування державних фінансів, у т.ч. бюджетної та податкової систем, фінансів суб'єктів господарювання, фінансів домогосподарств, фінансових ринків, банківської системи та страхування.

ПР05. Володіти методичним інструментарієм діагностики стану фінансових систем (державні фінанси, у т.ч. бюджетна та податкова системи, фінанси суб'єктів господарювання, фінанси домогосподарств, фінансові ринки, банківська система та страхування).

ПР06. Застосовувати відповідні економіко-математичні методи та моделі для вирішення

фінансових задач.

ПР07. Розуміти принципи, методи та інструменти державного та ринкового регулювання діяльності в сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку.

ПР08. Застосовувати спеціалізовані інформаційні системи, сучасні фінансові технології та програмні продукти.

ПР09. Формувати і аналізувати фінансову звітність та правильно інтерпретувати отриману інформацію.

ПР10. Ідентифікувати джерела та розуміти методологію визначення і методи отримання економічних даних, збирати та аналізувати необхідну фінансову інформацію, розраховувати показники, що характеризують стан фінансових систем.

ПР11. Володіти методичним інструментарієм здійснення контрольних функцій у сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку.

ПР16. Застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати.

ПР20. Виконувати функціональні обов'язки в групі, пропонувати обґрунтовані фінансові рішення.

ПР24. Здатність ідентифікувати, аналізувати та запобігати корупційним ризикам у професійній діяльності.

ПР25. Формувати та вдосконалювати механізм фінансового забезпечення для функціонування та розвитку суб'єктів підприємницької діяльності.

ПР26. Аналізувати доходи і видатки держави та територіальних громад, стан публічних фінансів, оцінювати ефективність фінансової політики й бюджетного процесу, здійснювати фінансовий контроль в умовах децентралізації.

4. Зміст навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1.

Тема 1. Теоретико-методологічні основи контролінгу.

Тема 2. Види та концепції контролінгу.

Тема 3. Сутність та значення інструментів оперативного контролінгу.

Тема 4. Значення прогнозування, планування та нормування в системі контролінгу.

Змістовий модуль 2.

Тема 5. Бюджетування як інструмент оперативного фінансового контролінгу.

Тема 6. Оцінка результативності фінансово-господарської діяльності та системи мотивації.

Тема 7. Фінансова діагностика в системі контролінгу.

Тема 8. Контролінг в системі генерування й прийняття управлінських рішень.

5. Методи навчання. Система контролю та оцінювання результатів навчання.

Способи організації пізнавальної діяльності студентів, спрямовані на засвоєння знань, формування умінь і навичок, що базуються на основі груп **методів навчання**:

- теоретичні методи;
- практичні методи;
- інтерактивні методи;
- методи самостійної роботи.

Система контролю поєднує сукупність методів і форм оцінювання результатів навчальної діяльності здобувачів освіти.

Методи оцінювання:

- усне опитування - (0-3 бали);
- письмове опитування - (0-3 бали);
- тестування; (0-5 бали);
- презентація результатів виконаних завдань, доповіді; (0-5 балів);
- аналітичні звіти; (0-5 балів);
- розв'язування практичних ситуацій; (0-3 бали);
- отриманий сертифікат з неформального, інформального навчання - (5-15 балів);

- публікація тез чи статті (5-10 балів);
- модульна контрольна робота (0-20 балів)
- підсумковий контроль залік (сукупність балів за семестр).

Форми оцінювання студентів:

Поточне оцінювання: оцінювання здійснюється впродовж семестру шляхом запровадження навчально-методичного інструментарію з використанням активних методів і технологій організації навчального процесу, зокрема: тестові завдання, задачі, доповіді, інші інтерактивні методи навчання.

Поточний контроль проводиться на кожному практичному занятті, за результатами виконання самостійних завдань, а також передбачає оцінювання теоретичної підготовки студентів з кожної теми.

Семестрову кількість балів формують бали отримані в процесі теоретичного засвоєння матеріалу, практичних занять, самостійної роботи впродовж семестру, модульних контрольних робіт за накопичувальною системою від 0 до 100 балів за всіма видами робіт, передбачених з даної дисципліни за темами (в тому числі враховуються результати неформального та інформального навчання, наукової роботи).

Підсумковий модульний контроль проводиться з метою визначення результатів за певний період навчання студентів. Основною формою підсумкового модульного контролю є контрольна робота.

Підсумковий контроль проводиться для оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти з навчальної дисципліни. Підсумковий контроль проводиться у формі іспиту.

Оцінювання здійснюється за національною шкалою – «відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно» та за шкалою ECTS.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Оцінка за шкалою ECTS	Оцінка за шкалою, що використовується у закладі вищої освіти та фахової передвищої освіти	Оцінка за національною шкалою
A	90-100	5 (відмінно)
B	80-89	4 (добре)
C	70-79	
D	60-69	3 (задовільно)
E	50-59	
FX	35-49	2 (незадовільно) з можливістю повторного складання
F	1-34	2 (незадовільно) з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Розподіл балів з навчальної дисципліни

Залік:

Поточний контроль		Загальна кількість балів
Модуль I	Модуль II	
50	50	100

Політика академічної доброчесності

Студент зобов'язаний ознайомитися з Положенням про забезпечення академічної доброчесності у ПВНЗ «Буковинський університет» та неухильно його дотримуватися. Текст документа розміщено у відкритому доступі на офіційному сайті університету. В освітньому процесі студент має виявляти дисциплінованість, ввічливість, доброзичливість, чесність і відповідальність.

Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає: самостійне виконання навчальних завдань, завдань підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей); посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей; дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права; надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використані методики досліджень і джерела інформації. Списування (копіювання тексту) під час виконання письмових робіт заборонені. Самостійні роботи у вигляді рефератів, доповідей, презентацій повинні мати коректні текстові посилання на використані інформаційні джерела. Дозволяється використання інструментів штучного інтелекту за умови дотримання принципів академічної доброчесності.

6. Література

1. Про фінансові послуги та про державне регулювання ринків фінансових послуг : Закон України. Верховна Рада України від 12.07.2001 № 2664-III. URL: <https://rada.gov.ua>
2. Про платіжні послуги: Закон України. Верховна Рада України від 30.06.2021 р. № 1591-IX. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1591-20#Text>
3. Давиденко Н.М., Скрипник Г.О. Проектне фінансування: навч.посібник. 2-вид доп. і перероб. К.: ФОП Ямчинський О.В., 2020. 418 с.
4. Давиденко Н.М., Скрипник Г.О. Інвестування. Підручник. К.: ФОП «Ямчинський В.О.», 2021. 460 с.
5. Фінанси : підруч. / за ред. д.е.н., проф. А. І. Крисоватого. Тернопіль : Університетська думка, 2024. 632 с.
6. Дем'яненко Т.І. Необхідність впровадження системи контролінгу на підприємствах України. № 2(81) (2022): Вісник Херсонського національного технічного університету. URL: https://journals.kntu.kherson.ua/index.php/visnyk_kntu/article/view/60/55.
7. Дядик Т.В., Даниленко В.І., Боровик Т.В. Міжнародна практика забезпечення конкурентоспроможності аграрного сектору економіки. Теорія та практика управління суб'єктами підприємництва: колект. моногр. За заг. ред. Т.В. Гринько. Дніпро: Видавець Біла К.О. 2020. С. 305-314. URL: http://confcontact.com/2020-kolektyvna-monographiya/kolektyvna_monographiya_2020__maket.pdf#page=305
8. Давиденко Н.М., Скрипник Г.О., Буряк А.В, Буряк І.М. Фінансове забезпечення розвитку кластерів в Україні: проблеми та перспективи. Збірник наукових праць Державного податкового університету: Електронне наукове видання. 2023. № 2. С. 39-61. URL: <https://dpu.edu.ua/potochnyi-nomer-zbirnyka>
9. Скрипник Г.О., Цесар В.В. Фінансовий контролінг як невід'ємно складова системи управління. Економічні студії, 2020. № 3 (29). С. 69-74.
10. Григораш О.В., Волошин І.А. Тенденції розвитку фінансових технологій під впливом пандемії і війни. Економіка та суспільство. Вип. 47. 2023. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/2176>
11. Розвиток ринку фінансових послуг в умовах становлення цифрової економіки: колективна монографія / за заг. ред. д-ра екон. наук, проф. М. В. Дубини. Чернігів: НУ «Чернігівська політехніка», 2022. 290 с.
12. Шишкіна О.В. Цифрові фінансові технології фінансових установ: ризики і перспективи використання. Актуальні проблеми розвитку економіки регіону. Вип 19. Т.2. 2023. 2 (19): 130-143
13. Бюджетний кодекс України. Закон України від 08.07.2010 р. № 2456 – VI.
14. Бюджетна система : підручник / за ред. В. Г. Дем'янишина, О. П. Кириленко З. М. Лободіної. Тернопіль : ЗУНУ, 2020. 624 с.
15. Державна стратегія регіонального розвитку на період до 2027 року. URL:<https://www.minregion.gov.ua/wp-content/uploads/2020/02/Projekt-Derzhavnoyi-strategiyiregionalnogo-rozvitku-na-period-do-2027-roku.pdf>
16. Децентралізація в Україні. URL:

<https://decentralization.gov.ua><http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2456-17>.

17. Міністерство фінансів України. Основні напрями бюджетної політики на 2025– 2027 роки : аналіт. доп. Київ, 2024. 42 с.[Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://mof.gov.ua/>

18. Рахункова палата України. Звіт про результати аналізу ефективності видатків бюджету (2022) : офіц. звіт. Київ, 2023. 65 с.

19. Бюджетна система України : навчальний посібник в схемах і таблицях / С. В. Качула, Г. Є. Павлова, Л. В. Лисяк, Добровольська О.В., Л. І. Катан. Дніпро: Монолит, 2021. 332 с.

20. Бюджетна система : підручник / за ред. В. Г. Дем'янишина, О. П. Кириленко, З. М. Лободіної. Тернопіль : ЗУНУ, 2020. 624 с.

21. Крищенко К. Є. Терещенко Г. М., Особливості забезпечення прозорості та ефективності бюджетного фінансування освіти в умовах воєнного стану // Науково-практичний журнал “Освітня аналітика України” /Фінансово-економічні аспекти освіти № 3 (24) 2023 Київ. – С. 45-53.

22. Крищенко, К. Є., Прощаликіна, А. М., & Завгородній, Д. М. (2024). Аналітичні підходи до оцінювання інвестиційного потенціалу стартапів зі штучним інтелектом у фінансовій сфері України. Актуальні питання економічних наук, 2024 (6). <https://doi.org/10.5281/zenodo.14422141>.

23. Крищенко К.Є., Анісімова О.Ю., Белінська Г.В., Удосконалення фінансування професійної (професійно-технічної) освіти на основі міжнародного досвіду // Фахове наукове видання Фінансово-економічні аспекти освіти, 2024 (4). <https://doi.org/10.32987/2617-8532-2024-4-41-50>.

24. Бей С. О., Головай Н. М., Долюк А. В. Стан державного боргу України в умовах воєнного стану. Міжнародний економічний журнал «Механізм регулювання економіки». 2023. № 3. С. 55 – 61. URL: <http://mer-journal.sumy.ua/index.php/journal/article/view/169>.

25. Буй Т. Г., Прімерова О. К. Бюджетна система України: вплив війни та виклики повоєнної відбудови. Наукові записки НаУКМА. Економічні науки. 2023. № 8 (1). С. 17 – 24. URL : <https://doi.org/10.18523/2519-4739.2023.8.1.17-24>.

Інформаційні ресурси:

1. Державна казначейська служба України – <http://www.treasury.gov.ua>

2. Державна податкова служба України - <https://tax.gov.ua/>

3. Державна митна служба України - <https://customs.gov.ua>

4. Державна служба статистики України – <http://www.ukrstat.gov.ua/>

5. Міністерство фінансів України – <http://www.minfin.gov.ua> 6. Пенсійний фонд України – <http://www.pfu.gov.ua/>